ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ, ਪੰਜਾਬ
ਵਿਕਾਸ ਭਵਨ, ਸੈਕਟਰ-62, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ।

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ
ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼।

ਨੰ: ੭/13/2003/8-1/ਪ ਸ਼ਾਖਾ/ 12621-42
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮਿਤੀ 2/5/2013

ਵਿਸ਼ਾ:- ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਸਬੰਧੀ।

1. ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 ਡੀ (4) ਅਧੀਨ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (2 ਜੈਡ.ਐਨ) ਅਨੁਸਾਰ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਪਿੱਛਲੀ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਜਨਗਣਨਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਲ 2011 ਵਿਚ ਜਨਗਣਨਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਨਗਣਨਾ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ 2001 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੰਵੀਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 (ਐਫ) ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (2 ਜੈਡ ਐਨ) ਵਿਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

> 243. (f) "population" means the population as ascertained at the last preceding census of which the relevant figures have been published;
>
> 2 (zn) " Population" means the rural population as ascertained at the last preceding census of which the relevant figures have been published.

2. ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਜਰਵੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦਾ ਆਫਿਸਿਜ਼ ਆਫ ਸਰਪੰਚਿਜ਼ ਆਫ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਸ, ਐਂਡ ਚੈਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਵਾਈਸ ਚੈਅਰਮੈਨ ਆਫ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਜ਼ ਐਂਡ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਜ਼ ਰੂਲਜ਼ 1994 ਦੇ ਰੂਲ 3,7 ਅਤੇ 9 ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਪਦਾ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰੂਲ 3, 7 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

Rule 3. (1) The Deputy Commissioner shall, by notification in the Official Gazette, reserve the offices of the Sarpanches of Gram Panchayats for the persons belonging to Scheduled Castes (including one third women belonging to the Scheduled Castes) in the same proportion as the population of the